

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

## **Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 125** декември 2009

---

### ***Sejdić and Finci v. Bosnia and Herzegovina - 27996/06*** Пресуда 22.12.2009 [GC]

## **Член 1 од Протоколот бр. 12**

Неможност Ром и Евреин да се кандидираат за највисока политичка функција во државата: *повреда*

## **Член 14**

### **Дискриминација**

Неможност Ром и Евреин да се кандидираат за парламентарни избори:  
*повреда*

*Факти:* - Апликантите, и двајцата државјани на Босна и Херцеговина, се од ромско и од еврејско потекло и имаат истакнати јавни позиции. Во време на пресудата на Европскиот Суд, г-дин Сејдиќ беше набљудувач во мисијата на ОБСЕ за Босна и Херцеговина од ромско потекло, додека г-дин Финци беше амбасадор на Босна и Херцеговина во Швајцарија. Според Уставот на Босна и Херцеговина од 1995 година – кој претставува Анекс на Дејтонскиот мировен договор – само Бошњациите, Хрватите и Србите, опишани како „конститутивни народи“ имаат право да се кандидираат за избори во трипартитното државно Претседателство и за Горниот дом на државниот Парламент, Домот на народите. Апликантите се жалат дека, наспроти фактот што поседуваат искуство кое е потребно за највисоките избрани функции во државата, тие се спречени со Уставот да се кандидираат за тие места само по основ на нивното етничко потекло.

*Право* – Член 14 од Конвенцијата во врска со Член 3 од Протоколот бр. 1 (избор во Домот на народите на Босна и Херцеговина): Со оглед дека Домот на народите е составен од членови назначени од страна на законодавните домови на двата ентитета на Босна и Херцеговина и имаат големи овластувања за контрола на усвојувањето на законите, Судот смета дека

изборот во Горниот дом на Парламентот потпаѓа во опсегот на член 3 од Протоколот бр.1. Судот повторува дека дискриминацијата, која се заснова само на расата на поединецот, не смее да биде објективно оправдана во денешното демократско општество. Апликантите, кои себеси се опишаа како лица од ромско и од еврејско потекло, и кои не сакаа да се изјаснат како припадници на „конститутивните народи“, како резултат на уставните одредби се исклучени од кандидатурата за изборите во Домот на народите. Ваквото исклучување следеше една цел која е широко усогласена со општите цели на Конвенцијата, имено целите за враќање на мирот. Кога беа донесени спорните уставни одредби, тие имаа за цел да му стават крај на бруталниот конфликт проследен со геноцид и „етничко чистење“. Природата на конфликтот беше таква што одобрувањето на „конститутивните народи“ беше неопходно за да се обезбеди мир. Ова може да го објасни отсуството на претставници на другите заедници – како што се локалните Роми и Евреи – во мировните преговори и преокупацијата на учесниците со ефективната еднаквост меѓу „конститутивните народи“ во општеството по конфликтот. Меѓутоа, Судот не може а да не ги забележи позитивните развои во Босна и Херцеговина по Дејтонскиот мировен договор: во 2005 година поранешните страни во конфликтот ја предадоа својата контрола врз оружените сили и ги трансформираа во мала професионална сила; во 2006 година Босна и Херцеговина се приклучи на Партнерството за мир на НАТО; во 2008 година таа го потпиша и го ратификува Договорот за стабилизација и асоцијација со Европската унија; во март 2009 година успешно го измени Уставот на државата за прв пат; исто така, неодамна беше избрана за членка на Советот за безбедност на Обединетите нации за период од две години, почнувајќи од јануари 2010 година. Освен тоа, со ратификација на Конвенцијата и нејзините Протоколи во 2002 година без никакви ограджувања, тужената Држава конкретно презеде обврска да изврши ревизија, во рок од една година, на своето изборно законодавство, со помош на Венецијанската комисија, и каде што е потребно да го усогласи со стандардите на Советот на Европа. Слична обврска е прифатена и со ратификување на Договорот за стабилизација и асоцијација. На крај, иако е точно дека самата Конвенција не бара од тужената држава во целост да го напушти невообичаениот систем на поделба на власта, мислењата на Венецијанската комисија јасно укажуваат на постоење на други механизми на поделба на власта, кои автоматски не доведуваат до целосно исклучување на претставници од другите заедници. Како заклучок, за натамошна неможност на апликантите да се кандидираат за избори за Домот на народите на Босна и Херцеговина недостасува објективно и разумно оправдување.

*Заклучок: повреда (четиринаесет наспрема три гласа).*

Член 1 од Протоколот бр. 12 (избор за Претседателството на Босна и Херцеговина): Иако член 14 од Конвенцијата забранува дискриминација во уживањето на „правата и слободите утврдени со Конвенцијата“, член 1 од Протоколо бр. 12 го проширува обемот на заштита на „сите права утврдени со законот“, со што воведува општа забрана на дискриминацијата. Според тоа, без оглед дали изборите за Претседателството спаѓаат во опсегот на член 3 од Протоколот бр. 1, оваа тужба се однесува на „право утврдено со закон“ и според тоа се применува член 1 од Протоколот бр. 12. Недекларирање припадност на „конститутивен народ“ од страна на апликантите, исто така, ги прави неподобни да се кандидираат за Претседателството. Со оглед дека поимите на дискриминација забранета со член 14 и член 1 од Протоколот бр. 12 треба да се толкуваат на ист начин, уставните одредби според кои апликантите се сметаат за неподобни за избор во Претседателството од исти причини, исто така, треба да се сметаат за дискриминаторни.

*Заклучок: повреда (шеснаесет наспрема еден глас).*

Член 41: Утврдувањето повреда претставува доволно задоволување во однос на нематеријална штета.

---

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

**© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012**

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

**© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

**© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).